

Департамент освіти
Вінницької міської ради
Міський методичний кабінет

Каталог
навчально-методичних
посібників,
представлених на
міський конкурс
*«Кращий навчальний
посібник -2014»*

*"Ярмарок
фахових
сподівань"*

Вінниця
2014

*Навчаючи інших,
ми навчаємося самі...*

Сенека

*Той, хто постійно вчиться,
залишається молодим.
Найдивовижнішим в житті
є вічна молодість думки.*

Г.Форд

Освіта ХХІ століття – це освіта для людини. Її пріоритети – розвивальний характер, виховання відповідальної особистості, здатної до самоосвіти й саморозвитку, вміння критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв’язання проблем, прагнення змінити на краще своє життя і життя своєї країни.

З огляду на невинне й потужне збільшення інформаційного потоку, освіта – живий, динамічний процес. Ця галузь завжди чутлива до інновацій, що відкривають нові перспективи та обрії. Головне завдання – забезпечення високої якості освіти відповідно до потреб особистості й суспільства та професійне самовдосконалення педагогів.

У Законі України «Про освіту» зазначено: «Педагогічні працівники зобов’язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру».

З метою професійного зростання освітян, підвищення мотивації до самоосвіти, постійного залучення до творчої, науково-дослідницької діяльності та вдосконалення на цій основі педагогічної майстерності, інноваційної культури, вміння продукувати перспективні ідеї та поєднувати науковий пошук з практичною діяльністю, в період з 16.12.2013 по 12.05.2014 р. було проведено міський конкурс **«Навчально-методичний посібник – 2014» в рамках акції «Ярмарок фахових сподівань» загальноміського проекту «Ім’я в освіті міста»**. Добра традиція триває вже 13 років, і слід відзначити: не лише збільшується кількість навчально-методичних посібників, а, що головне, зростає їх науково-методичний рівень та практична цінність.

Цього року на розгляд журі було представлено 140 навчально-методичних посібників, авторами та упорядниками яких стало 228 педагогічних працівників загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів. Серед них переможцями стали 55

навчально – методичних посібники, авторами та упорядниками яких є 95 педагогічних працівників.

За тематикою та провідними навчально-методичними проблемами посібники згруповано в 10 номінацій:

- «Навчально-методичний посібник»
- «Педагогічний менеджмент»
- «Позакласна та виховна робота»
- «Тестові завдання для розвитку та контролю навичок»
- «Дидактичні ігри»
- «Корекційно-відновлювальна робота. Інклюзивна освіта»
- «Соціально-психологічний практикум»
- «Навчально-методичний посібник ДНЗ»
- «Всеукраїнська та міжнародна проектна діяльність»
- «Електронний навчальний посібник»

Навчально-методичні посібники, представлені на конкурс, поповнять бібліотечні фонди та медіатеку міського методичного кабінету. За згодою авторів конкурсні посібники були розміщені у Творчій майстерні вчителя за електронною адресою: dorobok.edu.vn.ua.

Щиро вдячні всім учасникам конкурсу. Ваша праця слугуватиме якісному оновленню освітнього простору Вінниці та України, відкриє нові шляхи для підвищення ефективності навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Бажаємо натхнення і невтомного творчого пошуку на шляху до життєвих і професійних вершин!

Зміст

1.	Номінація «Навчально-методичний посібник».....	6
2.	Номінація «Педагогічний менеджмент».....	14
3.	Номінація «Позакласна та виховна робота».....	16
4.	Номінація «Тестові завдання для розвитку та контролю навичок».....	21
5.	Номінація «Дидактичні ігри».....	25
6.	Номінація «Корекційно-відновлювальна робота. Інтегративна освіта».....	31
7.	Номінація «Соціально-психологічний практикум».....	33
8.	Номінація «Навчально-методичний посібник ДНЗ».....	34
9.	Номінація «Всеукраїнська та міжнародна проектна діяльність».....	39
10.	Номінація «Електронний навчальний посібник».....	41

Номінація 1

«Навчально-методичний посібник»

1. **Автор-укладач – Петрина Світлана Володимирівна**, учитель світової літератури та російської мови закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»

Назва *«Нестандартні форми, методи проведення уроків»*

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи нестандартних форм та методів на уроках світової літератури та в позаурочний час. Пропонуються комп'ютерні презентації до уроків.

2. **Автори-укладачі – Городецька Тетяна Андріївна, Городецький Максим Леонідович**, учителі фізичної культури закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 2 Вінницької міської ради».

Назва *«Розвиток фізичних якостей у молодших школярів в процесі навчання з використанням методу колового тренування»*

В посібнику представлені теоретичні та практичні завдання для учнів, спрямовані на розвиток фізичних якостей молодших школярів

Використання колового тренування для розвитку рухових якостей школярів на заняттях з фізичної культури, вирішує одразу декілька проблем: йде системний процес розвитку сили, оздоровлюються всі системи організму, формується стійка мотивація до занять фізичною культурою і спортом.

3. **Автори - укладачі – Шановалюк Леся Юріївна**, заступник директора з виховної роботи, учитель української мови, **Петрушенко Олег Юрійович**, учитель математики закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 імені М.Коцюбинського Вінницької міської ради».

Назва *««Хмарні» технології в освіті: нові компетенції у сфері ІКТ»*

В посібнику розкриваються зміст, структура та основні теоретичні аспекти інформаційного освітнього простору, розглядається модель розвитку особистості учня. Наведені найпоширеніші хмарні сервіси та технології реалізації моделі освітнього інформаційного простору закладу. Запропоновані зразки уроків природничо-математичного та гуманітарного циклів із використанням «хмарних» технологій, проведені вчителями закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. №3 ім. М. Коцюбинського ВМР».

Для вчителів, керівників методичних об'єднань.

4. **Автор – Подолян Світлана Олександрівна**, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради».

Назва *«Розвиток пізнавальної активності учнів в урочний та позаурочний час»*

Методичний посібник укладено відповідно до чинної навчальної програми та нового Державного Стандарту початкової загальної освіти.

Розробка містить рекомендації щодо формування пізнавальних інтересів молодших школярів, специфіки розвитку пізнавальної активності молодших школярів в урочний та позаурочний час.

Методичний посібник призначено для вчителів початкових класів, педагогічних працівників, які працюють над розвитком пізнавальної активності школярів в урочний та позаурочний час, а також для широкого педагогічного загалу.

- 5. Автор – Цвігун Олена Валеріївна**, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 Вінницької міської ради»

Назва *«Неповторний світ краси»*

До збірки увійшли розробки уроків, згруповані за тематичним принципом, що сприяє їх використанню для поглиблення знань про пори року в кожній паралелі початкової ланки освіти. До кожного уроку розроблена презентація, що дає можливість унаочнити матеріал, заглибити учнів у неповторний світ краси.

Матеріали збірки активізують логічне мислення, творчу уяву, навичку грамотного письма, самостійність молодших школярів в опануванні навчального матеріалу української мови, сприяють розвитку етики письма.

Для вчителів початкових класів, вихователів груп продовженого дня, студентів педагогічних вузів, батьків.

- 6. Автор - укладач – Ваколюк Тетяна Михайлівна**, учитель біології та географії закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 Вінницької міської ради»

Назва *«Квіткові обереги рідного краю»*

Навчально-методичний посібник розроблений для групової та позакласної роботи на уроках біології. Містить навчальний матеріал у вигляді цікавих розповідей. Художня література в посібнику сприяє більш успішному вивченню біології.

- 7. Автор – Коваленко Ліна Василівна**, учитель української мови та літератури закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради».

Назва *«Методи та прийоми емоційного налаштування на урок»*

У даному посібнику автор пропонує різноманітні методи та прийоми позитивної настанови учнів на урок, застосовуючи які, педагоги без особливих зусиль зможуть налаштувати клас на продуктивну діяльність.

Для вчителів, студентів педагогічних закладів.

- 8. Укладач – Сорокаліта Ірина Миколаївна**, учитель фізики та астрономії закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей № 7 Вінницької міської ради»

Назва *«Дальтон - технологія – один із шляхів підвищення рівня інформаційно – комунікаційної компетентності вчителів»*

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи Дальтон-методу, розглядається організація Дальтон-технології на уроках фізики та в позаурочний час. Пропонуються фрагменти уроків за даною методикою, які були проведені в закладі «НВК:ЗШ I-II ступенів-ліцей №7 ВМР»

Для вчителів фізики, керівників фізичних гуртків.

9. **Автор-упорядник – Дишкантюк Ірина Миколаївна**, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 Вінницької міської ради»

Назва «**Вправи на вдосконалення навички читання в початковій школі**»

У посібнику подані теоретичні основи та рекомендації щодо їх практичного впровадження. Зібрані матеріали допомагають учням збагатити засобами рідної мови словниковий запас, розширюють світогляд, світосприйняття; показують учителям шляхи реалізації цих завдань. Дидактичні вправи допомагають розвинути мову дітей, вдосконалюють артикуляцію звуків, правильність їх вимови. Рекомендовано вчителям початкових класів, студентам педагогічних вузів, учням та батькам.

10. **Автор – укладач – Черній Тетяна Анатоліївна, Ленартович Наталія Анатоліївна**, учителі української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради»

Назва «**Тестові завдання з української мови. Синтаксис. Пунктуація.**»

Робота з посібником активізуватиме розумові зусилля учнів щодо засвоєння, осмислення і закріплення матеріалу, передбаченого навчальною програмою.

Підготовлений посібник охоплює матеріали із «Синтаксису», що стосується розділів «Словосполучення», «Просте речення», «Просте ускладнене речення», «Складне речення», «Поняття про текст». Запропоновані завдання можуть бути підсумковими, навчальними, а також їх можна виконувати при підготовці домашнього завдання, до написання підсумкового тестового контролю.

Пропонований посібник укладено згідно з чинною програмою та стане при нагоді учителям – словесникам.

11. **Автор - укладач – Каракоч Світлана Григорівна**, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №11 Вінницької міської ради»

Назва «**Впровадження здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховний процес початкової освіти**»

Методичний посібник складається з вступу, основної частини, висновку, додатків, списку використаних джерел.

Посібник містить матеріали стосовно фізичної, соціальної, психічної і духовної складових здоров'я та здоров'язберігаючих технологій. Кожний розділ представлений теоретичним матеріалом, який допоможе вчителям, батькам та учням дізнатися про здоров'я та сформувані навички здорового способу життя.

Посібник можна використовувати як на уроках в початковій школі, так і в позакласній роботі.

- 12. Автор - укладач – Кравченко Ольга В'ячеславівна**, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №12 Вінницької міської ради»

Назва *«Навчально – методичний посібник з англійської мови для учнів 8-х класів (за підручником Л.Биркун Our English) (поурочні плани + презентації)»*

Посібник містить поурочні плани та презентації до 2-х тем підручника: The Country We Live In та School Life. School Library.

Посібник містить розроблені завдання читання і аудіювання текстів з підручника, виконання яких сприятиме формуванню вміння сприймати на слух, розуміти зміст прочитаного та завдання для узагальнення засвоєних знань на кінець вивченої теми.

Навчально-методичний посібник розроблено в середовищі створення презентацій Power Point, що дає можливість учителю використовувати його на різних етапах уроку та в найрізноманітніших аспектах представити матеріал, редагувати та доповнювати його, залучувати учнів до співпраці.

Посібник включає в себе елементи анімації, виконаний з урахуванням вимог психології сприйняття навчального матеріалу.

- 13. Укладач – Ковальчук Лариса Антонівна**, учитель математики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №13 Вінницької міської ради»

Назва *«Розвиток логічного мислення на уроках математики»*

В даному посібнику міститься матеріал, щодо проведення як традиційного уроку так і нестандартного, де характерною є інформаційно-пізнавальна система навчання – оволодіння готовими знаннями, пошук нових форм викладу, розкриття внутрішньої сутності явищ через розвиток логічного мислення на уроках математики шляхом впровадження гри, змагань, нетрадиційних форм роботи з дітьми, використання власних дидактичних матеріалів, часто саморобних й тим більше корисних для учнів.

Даний посібник може надати допомогу вчителям у підготовці до уроків та учням під час самопідготовки, що стимулює пізнавальну активність учнів та їх пошукову діяльність.

- 14. Укладач – Довгополюк Ірина Олександрівна**, учитель математики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №14 Вінницької міської ради»

Назва *«Прикладні задачі як засіб формування життєвих компетентностей учнів на уроках математики»*

Посібник містить теоретичну частину, у якій висвітлено сутність прикладної спрямованості навчання математики, психолого-педагогічний вплив прикладних задач на розвиток особистості учнів. Також у посібнику систематизовано задачі відповідно до навчальної програми з математики для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Їх можна використовувати для роботи у класі і вдома, а також під час самостійних робіт.

Посібник рекомендований вчителям математики загальноосвітніх навчальних закладів при підготовці до уроків в 5-9 класах.

15. Автор – Сапсай Віталій Юрійович, учитель фізики закладу «Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради»

Назва *«Формування базових понять кінематики з використанням елементів дистанційної підтримки навчання»*

Даний методичний посібник розкриває психологічні та дидактичні особливості впровадження елементів дистанційної освіти в рамках особистісно-орієнтованого підходу на прикладі вивчення кінематики.

Посібник складається з трьох розділів. У першому розділі обґрунтовуються основні психологічні та дидактичні принципи застосування елементів дистанційної освіти у навчально-виховному процесі; у другому – сформовані основні методичні рекомендації щодо впровадження елементів дистанційної освіти у навчальний процес з метою підвищення його ефективності та стимулюванні пізнавального інтересу учнів до вивчення фізики; у третьому запропоновані розробки уроків, які успішно апробовані у системі дистанційної освіти.

Для учителів фізики, керівників фізичних гуртків.

16. Автори - укладачі – Рафалюк Зоя Дмитрівна, Часник Тетяна Миколаївна, учителі музичного мистецтва закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»

Назва *«Програмне забезпечення для обробки пісенного матеріалу»*

У запропонованому посібнику подаються програми для обробки пісенного матеріалу, а саме – ADOBE AUDITION, PROSONIG TIME FACTORY, AV VIDEO KARAOKE MAKER, відеоуроки до цих програм, готові караоке. Актуальність посібника полягає в тому, щоб ознайомити користувачів з інноваційними програмами, надати можливість використовувати їх у своїй практиці.

Для вчителів музичного мистецтва, керівників гуртків художньо – естетичного напрямку, учнів у підготовці до уроків.

17. Автори-укладачі – методична асоціація вчителів початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Назва *«Система впровадження здоров'язберезувальних технологій у загальноосвітньому навчальному закладі»*

У посібнику розкривається система впровадження здоров'язберігаючих технологій у загальноосвітньому навчальному закладі. Пропонуються комплекс корекційної - оздоровчих вправ. Посібник призначений для вчителів початкових класів, вихователів ДНЗ.

18. Автор – укладач – Мельник Олена Петрівна, учитель біології закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №21 Вінницької міської ради»

Назва *«Мотивація на уроках біології»*

Даний посібник містить розробки уроків, основна увага на яких приділяється формуванню позитивного ставлення до навчання взагалі і конкретно до екології для мотивації пізнання природи та її захисту.

- 19. Автор-укладач – Пшеченко Галина Олександрівна, Куц Ірина Олегівна,** учителі початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради».

Назва **«Впровадження здоров'язбережувальних технологій для зміцнення здоров'я дітей у школі І ступеня»**

У навчально-методичному посібнику подано методично - теоретичні рекомендації щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій. Застосування здоров'язберігаючих технологій розкривається у вигляді комплексу вправ ранкової гімнастики, віршованих фізкультхвилинок, українських народних ігор, пальчикової гімнастики, рухливих ігор на перервах.

- 20. Автори – укладачі – Степанюк Тетяна Василівна, Українець Ольга Олександрівна,** учителі початкових класів закладу «Спеціалізована загальноосвітня школа І ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов №25 Вінницької міської ради»

Назва **«Інноваційні підходи до організації роботи групи продовженого дня»**

У запропонованому посібнику розкривається застосування інноваційних підходів до організації роботи вихователя в групі продовженого дня. Мета посібника – допомогти вихователям реалізувати навчально – виховні завдання, спрямовані на підвищення та збереження здоров'я учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

- 21. Автор – укладач - Зінченко Людмила Михайлівна,** учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 27 Вінницької міської ради»

Назва **«Перші кроки в країну математика»**

У навчально-методичному посібнику вміщено систему вправ з математики для 1 класу чотирирічної початкової школи. Головна увага приділяється вивченню цифр, а також проводиться знайомство з деякими геометричними фігурами.

Завдання, вміщені у посібнику, сприяють розвитку кмітливості, логічного мислення, розвивають увагу, розширюють уявлення про навколишній світ, виховують почуття доброти, любові до природи.

Даний посібник призначений для використання вчителями початкових класів на уроках та в позаурочний час, а також батьками для повторення та закріплення вивченого матеріалу.

- 22. Автор – Христич Надія Дмитрівна,** учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 30 ім. Тараса Шевченка Вінницької міської ради»

Назва *«Інтерактивні технології на уроках природознавства в початковій школі»*

Методичний посібник розкриває проблему впровадження технології інтерактивного навчання учнів початкової школи на уроках природознавства.

Розробка містить приклади застосування різних форм і методів інтерактивного навчання на уроках природознавства, які розвивають в учнів навички працювати в колективі, пам'ять, увагу, уяву, логічне мислення, зв'язне мовлення.

Методичний посібник призначено для вчителів початкових класів.

23. Автор – Кравець Марія Павлівна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 31 Вінницької міської ради».

Назва *«Народознавство на уроці української мови та в позакласній роботі»*

Посібник містить дидактичний матеріал, спрямований на вдосконалення усного та писемного мовлення учнів на основі народознавчих матеріалів. Це допоможе вчителям донести до школярів національну специфіку мови, сприятиме відродженню духовності українського народу.

Призначений для вчителів української мови, студентів.

24. Автор – Гудзевич Людмила Сергіївна, учитель біології закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 32 Вінницької міської ради».

Назва *«Навчальна практика з природничих дисциплін та чинники її безпеки»*

У посібнику наведено інформацію про основні медичні заходи та принципи надання невідкладної медичної допомоги при різних видах ушкоджень, основи мікробіології, імунології, профілактики та лікування інфекційних захворювань.

Рекомендовано вчителям та учням загальноосвітніх шкіл, а також широкого загалу читачів, зацікавлених у збереженні власного здоров'я.

25. Автор – Козут Лариса Миколаївна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 33 Вінницької міської ради».

Назва *«Формування мовленнєвої компетентності шляхом використання ІКТ на уроках української мови та літератури як засіб підвищення якості навчальних досягнень учнів на народознавчій основі»*

Робота містить методичні підходи впровадження інноваційних технологій як засобу розвитку творчої особистості, визначення мотивації до навчання.

До посібника вміщено розробки уроків на народознавчій основі, де відведена належна увага ефективним традиційним і особливо інноваційним прийомам і засобам навчання. Також в додатках подано дидактичний матеріал з української мови на народознавчій основі.

26. Автор – Денисенко Ольга Миколаївна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 33 Вінницької міської ради».

Назва **«Упровадження здоров'язберігаючих технологій у процесі навчання та виховання в початковій школі»**

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та напрямки здоров'язберігаючих технологій, розглядається організація здоров'язбережної діяльності в школі в процесі навчання та виховання в початковій школі. Пропонуються різноманітні види вправ для збереження здоров'я школярів, виконаних учнями закладу «Загальноосвітня школа I – III ступенів №33 Вінницької міської ради».

Для вчителів початкових класів.

27. Автор – Лещук Роман Миколайович, учитель трудового навчання закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів із спеціалізованими класами з поглибленим вивченням математики і фізики № 34 Вінницької міської ради».

Назва **«Технологія дизайну предметів інтер'єру» 10-11 класи»**

Практичний посібник містить матеріали для вивчення варіативного модуля «Технологія дизайну предметів інтер'єру».

Програму варіативного модуля розроблено таким чином, що його можна вивчати в класах із розподілом за гендерною ознакою та в змішаних класах.

У посібнику розкрито зміст теоретичної частини варіативного модуля для проведення уроків, розроблено уроки та різноманітні завдання для закріплення знань із кожної теми. Запропоновано творчий проект, що є результатом вивчення варіативного модуля.

Для вчителів технологій, які викладають предмет у 10-11 класах. Особливо корисний учителям, які розпочинають свою професійну діяльність.

28. Автор – Олійник Юлія Миколаївна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №35 Вінницької міської ради»

Назва **«Дослідницьке навчання в 1 класі. Методичний посібник з навчального курсу «Природознавство»»**

У запропонованому посібнику висвітлені сучасні підходи до вивчення природознавства у першому класі початкової школи згідно до нового змісту Державного стандарту початкової загальної освіти. Детально описана методика проведення дослідницьких практикумів, дослідів, екскурсій, спостережень, міні-проектів та практичних робіт, що визначені новою програмою з природознавства для 1-го класу. Запропоновані та чітко описані види позакласної екологічної діяльності із залученням батьків. Для вчителів початкових класів, вихователів груп продовженого дня, керівників гуртків екологічного напрямку.

29. Автор - укладач – Алмазова Олена Леонідівна, учитель української мови та літератури, зарубіжної літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №36 Вінницької міської ради»

Назва *«Дидактичні матеріали з української мови для розвитку контролю навичок учнів 10-11 класів з аудіювання та читання мовчки»*

У посібнику подано такі форми перевірки знань і умінь учнів за 12-бальною системою, як тести та завдання для аудіювання й читання мовчки. Зазначені одиниці контролю відповідають критеріям програми з української мови. Після кожного тексту пропонуються по два варіанти завдань для контролю розуміння прослуханого чи прочитаного. Поданий матеріал дає змогу не лише контролювати вміння та навички, а й ознайомити учнів з історією рідного краю.

Для вчителів та учнів 10-11 класів, студентів педагогічних ВУЗів та всіх, хто цікавиться рідною мовою.

30. Автор - укладач – Осташко Олександр Володимирович, учитель інформатики закладу «Вінницький технічний ліцей»

Назва *«Вивчення програмування у 7 класі шляхом створення графічних об'єктів»*

В роботі розкривається зміст, структура та основні етапи вивчення програмування в середній школі з використанням графічних можливостей мови програмування Паскаль. Запропонований посібник може бути основою факультативного вивчення програмування в середній школі.

У посібнику наведено довідкові матеріали по основним операторам мови програмування Паскаль, по стандартним типам даних, по функціям та процедурам роботи в графічному режимі, основні константи графічних функцій та процедур.

Посібник розраховано на вчителів будь – якої категорії, які бажають творчо працювати з обдарованими учнями, які вмотивовані до вивчення прикладного програмування.

31. Укладач – Балабан Роман Анатолійович, методист з навчальних дисциплін міського методичного кабінету

Назва *«Збірник задач II етапу Всеукраїнської олімпіади з фізики м. Вінниця 2009-2014»*

Дане видання являє собою збірник задач II етапу всеукраїнської олімпіади з фізики в місті Вінниця за 2009-2014 навчальні роки.

Метою створення даного збірника було надати вчителям фізики структурований матеріал для підготовки учнів до I та II етапу Всеукраїнської олімпіади з фізики.

Збірник складається із двох частин. Перша частина – це умови задач. Друга частина – авторські розв'язки вчителів фізики міста Вінниці, доповнені за необхідністю авторськими ілюстраціями. В обох частинах задачі структуровані за роками і класами.

Номінація 2

«Педагогічний менеджмент»

- 32. Автори – Середюк Володимир Васильович, директор, Поліщук Олена Михайлівна,** заступник директора з навчально-виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Вінницької міської ради»

Назва *«Інноваційні технології шкільного менеджменту»*

У запропонованому посібнику представлені інноваційні технології шкільного менеджменту, що покликані модернізувати заклад – оновити певні компоненти діяльності, знайти нові розв'язання старих проблем.

Автори пропонують спосіб вирішення одного з основних своїх завдань – забезпечення готовності педагогів до інноваційних знахідок.

У посібнику розкрито суть того, що сучасний навчальний заклад – це сучасний вчитель, який готовий та здатен впроваджувати ІКТ у навчальний процес, який домагається кращих показників якості освіти.

Запропоновані свіжі організаційні ідеї, реалізація яких вдихне сили в життя закладу і сприятиме головній цілі, – підвищення інформаційної компетентності учня шляхом підвищення інформаційної грамотності вчителя.

- 33. Автори – Нестюк Валентина Михайлівна, директор, Пасіхов Юрій Якович,** заступник директора з інформаційних технологій, завідувач ЛІКТ закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 31 Вінницької міської ради»

Назва *«Робота закладу освіти по створенню власного інформаційно – освітнього середовища як форми організації навчально – виховного процесу»*

У роботі описано досвід розробки та використання програмного забезпечення, створеного з метою реалізації концепції інформаційно – освітнього середовища закладу загальної середньої освіти та його роботи на заданій платформі, зокрема в рамках участі в національному проекті «Відкритий світ». Освітні ресурси, описані в роботі, доступні для безкоштовного використання іншими закладами, окремими вчителями та учнями через мережу Інтернет. Детальні інструкції до кожного програмного продукту представлені в додатках. Розглянуто шляхи впровадження створеного програмного забезпечення та навчального контенту в рамках національного проекту «Відкритий світ».

- 34. Автор – Сокольвак Олена Костянтинівна,** заступник директора з навчально-виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 31 Вінницької міської ради»

Назва *«Проектно – цільовий підхід в організації науково – методичної роботи в школі»*

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи проектної діяльності в методичній роботі, розглядається організація проектно-цільової моделі методичної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №31 ВМР». Пропонуються зразки

методичних проєктів, розроблених і реалізованих адміністрацією та педагогічним колективом закладу.

Для заступників директорів, методистів, учителів.

35. Автор – Стецюк Людмила Іванівна, заступник директора з навчально-виховної роботи закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради»

Назва *«Ефективний урок: структура, самоаналіз, аналіз»*

В методичному посібнику представлено аналіз сучасних підходів до планування, проведення, самоаналізу та аналізу уроку, запропоновані технологічні карти самоаналізу та аналізу уроку, окреслені шляхи підвищення ефективності сучасного уроку, якості навчально-пізнавальної діяльності учнів в освітньому процесі. Посібник може бути використаний заступниками директора з навчально-виховної та методичної роботи, вчителями - предметниками.

36. Автор – Пасікова Олена Володимирівна, завідувача дошкільним навчальним закладом № 21, **Клунська Ніла Сергіївна**, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №21

Назва *«Управління розвитком творчого потенціалу педагогів ДНЗ на засадах людино центричного підходу»*

В посібнику окреслено особливості використання людино центричного підходу до процесу управління розвитком творчого потенціалу педагогів. Метою методичної розробки є надання допомоги керівникам дошкільних закладів у створенні педагогічних умов та механізмів, що забезпечують формування та стимулювання активності і творчості педагога.

Пропонується для використання управлінцям, методичній службі навчальних закладів та початковій школі.

37. Автор – упорядник – Харматова Ванда Юріївна, завідувача дошкільним навчальним закладом №51

Назва *«Імідж сучасного ДНЗ»*

Посібник спрямований на створення стійкого позитивного іміджу закладу на рівні бренду, через використання PR-діяльності, як додаткового ресурсу управління, ресурсу розвитку освітнього закладу, забезпечення стійкого положення ДНЗ на ринку освітніх послуг.

38. Автори – Волкова Наталія Іванівна, завідувача дошкільним навчальним закладом №72, **Журавель Наталя Володимирівна**, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №72

Назва *«Комплексно – цільова програма оздоровлення дітей з неспецифічними захворюваннями дихальних шляхів «Здоровий стиль»»*

У запропонованій програмі розкривається цілісна система оздоровлення дітей дошкільного віку в умовах дошкільного навчального закладу. Пропонується використання традиційних та інноваційних здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних технологій.

Для педагогічних та медичних працівників дошкільних навчальних закладів.

Номінація 3

«Позакласна та виховна робота»

39. Автор-упорядник – Тимошенко Алла Євгенівна, заступник директора з виховної роботи закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»

Назва **«Шкільна газета – дитяча творчість, для дітей та дорослих»**

Посібник розрахований на юнкорів, учнів, які створюють або видають шкільну газету, а також вчителів, що допомагають дітям робити перші кроки в журналістиці.

Даний посібник допоможе ознайомити юних кореспондентів з основними особливостями журналістської роботи, дасть конкретні поради, які допоможуть при створенні та виданні шкільної газети.

40. Автор – Творун Людмила Олександрівна, учитель історії закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради»

Назва **«Краєзнавство як елемент сучасної освіти»**

У запропонованому посібнику досліджується походження й становлення краєзнавства, аналізуються різні форми й методи краєзнавчо-пошукової роботи, проблеми, що можуть виникнути в педагогічній діяльності та шляхи їх подолання. Пропонується розроблений автором сценарій квест-гри «Відкрий для себе рідне місто», що проводився в рамках тижня історії в закладі «Загальноосвітня I-III ступенів школа № 3 ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради»

Для вчителів історії, класних керівників.

41. Автор – Глєбова Тетяна Борисівна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради»

Назва **«Використання інтерактивів під час проведення свят у початковій школі»**

Методичний посібник укладено відповідно до чинної навчальної програми та нового Державного Стандарту початкової загальної освіти.

Розробка містить рекомендації щодо впровадження елементів інтерактивних технологій під час проведення свят у початкових класах, розробки вправ та завдань під час застосування комунікативного підходу у навчанні школярів.

Методичний посібник призначено для вчителів початкових класів, педагогічних працівників, які беруть участь у здійсненні експериментальної виховної роботи у початкових класах, а також для широкого педагогічного загалу.

42. Автор - укладач - Каліцінська Раїса Олексіївна, учитель української мови та літератури і світової літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 Вінницької міської ради»

Назва *«Формування креативної особистості через призму театрального мистецтва»*

У посібнику досліджуються інноваційні технології формування креативної особистості, місце театрального мистецтва у навчально – виховному процесі; вміщено приклади творчих вправ та завдань з використанням елементів театралізованого дійства, досягнення літературно – драматичного гуртка, додаються розробки уроків та сценарії свят з мультимедійним супроводом.

Для практичного використання вчителями – словесниками та керівниками гуртків.

43.Автор – Самаруха Олександр Вікторович, учитель української мови та літератури закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Крок до творчості»*

У даному посібнику автор пропонує авторські методи, прийоми та вправи, спрямовані на розвиток творчих здібностей учнів як у позаурочний час (на заняттях гуртка, літературної студії тощо), так і на уроках української літератури, застосовуючи які, педагоги без особливих зусиль зможуть навчити учнів віршувати.

Для вчителів, студентів педагогічних закладів.

44.Автор – Певень Тетяна Вікторівна, учитель історії закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Використання краєзнавчого матеріалу у позакласній роботі учителя»*

Посібник має на меті оптимізувати роботу педагога з вивчення історії рідного краю та сприяти удосконаленню навчального матеріалу, обрати різноманітні методи роботи. Надається краєзнавчий матеріал для використання на позакласних заходах.

Запропонований посібник стане у нагоді учителям для проведення занять краєзнавчого гуртка, факультативних занять та спецкурсів, для позакласної роботи з предмета. Практичний та теоретичний матеріал може бути використаний студентами вузів, училищ, учнями старших класів.

45.Автори – упорядники – Матвієнко Тетяна Василівна, головний спеціаліст відділу виховання та позашкільної роботи Департаменту освіти Вінницької міської ради, **Полударова Алла Леонідівна**, соціальний педагог закладу «НВК: ЗШ І-ІІ ступенів – ліцею № 7 ВМР», **Щорс Вадим Володимирович**, соціальний педагог закладу «Вінницький технічний ліцей», аспірант Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Назва *«Діяльність уповноважених з прав дітей як ефективна форма виховної роботи в сучасній школі»*

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи діяльності в закладі уповноважених з прав дітей (дитячих

омбудсменів) у позаурочний час. Пропонується програма гуртка «Школа омбудсмена».

Даний матеріал можуть використовувати у виховній та позакласній роботі заступники директора з виховної роботи, соціальні педагоги, практичні психологи, учителі - предметники, класні керівники, вихователі, студенти.

46. Укладачі – Кавка Галина Богданівна, Гуменюк Світлана Василівна, Сологуб Ірина Миколаївна, Баглай Тетяна Миколаївна, Чернилівська Наталія Миколаївна, учителі математики, хімії, біології закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 9 Вінницької міської ради»
Назва **«Технології співробітництва при формування ціннісного ставлення до природи»**

Розробка містить рекомендації щодо впровадження технології співробітництва у навчально-виховний процес на уроках природничо-математичного циклу, розробки уроків та виховних заходів, метою яких є формування ціннісного ставлення до природи.

Методичний посібник призначено для вчителів, класних керівників, студентів педагогічних навчальних закладів.

47. Автори - колектив учителів початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 10 Вінницької міської ради»: Шарій Ірина Анатоліївна, Шкляр Ірина Іванівна, Кравець Лариса Андріївна, Трофімова Ольга Михайлівна

Назва **«Робота з батьками. 1-4 класи»**

Посібник складається з 4 частин та містить методичні матеріали, розробки батьківських зборів, лекцій, родинних свят, що мають на меті не тільки всебічно розвивати підростаюче покоління, а й зблизити учнів, батьків та педагогів.

Даний посібник може бути використаний класними керівниками та вихователями ГПД при підготовці до батьківських зборів, проведенні родинних свят тощо.

48. Автор – укладач - Прибиш Світлана Василівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 11 Вінницької міської ради»

Назва **«Проект «Ми пам'ятаємо про них і низько до землі вклоняємось...»»**

Методичний посібник складається з вступу, теоретичної частини, практичної частини, висновків, списку використаної літератури.

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи проектної діяльності. Пропонується проект у якому вміщені розповіді учнів про членів родини, які героїчно захищали свою Батьківщину від німецько-фашистських загарбників, були в німецькому полоні, пережили всі труднощі страшної війни, документи й фотоматеріали з сімейних архівів.

Посібник буде цікавий учням, батькам, вчителям, всім, хто цікавиться історією Другої світової війни.

49. Автор-укладач – Панкевич Інга Володимирівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 Вінницької міської ради»
Назва **«Робота вчителя початкової школи з формування особистості молодшого школяра»**

У посібнику висвітлені новітні форми та сучасні підходи організації позакласної та виховної роботи з молодшими школярами; показано вплив позакласної та виховної роботи на формування життєвих компетентностей молодших школярів, розвиток їх творчих здібностей, організацію їхнього дозвілля та культурного відпочинку.

Посібник рекомендований вчителям початкової школи, педагогам-організаторам та керівникам гуртків для роботи з учнями молодшого шкільного віку, окрім того містить короткі й зрозумілі методичні поради для батьків.

50. Автор – укладач - Прищак Лілія Леонідівна, учитель математики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 18 Вінницької міської ради»
Назва **«Позакласна робота з математики»**

У посібнику запропоновано різноманітні методики та загальні характеристики проведення основних форм організації позакласної роботи з математики, зокрема гуртки, вікторини, олімпіади, тижні, інтелектуальні ігри та інші форми роботи.

До посібника увійшли розробки позакласних заходів з математики.

Посібник буде корисним для вчителів математики та класних керівників.

51. Автор-укладач – Слушний Олег Миколайович, учитель інформатики та математики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»

Назва **«Мистецтво спілкування з батьками»**

У даному посібнику розглянуто основні форми та методи взаємодії класного керівника та сім'ї, узагальнено відомості про батьківські збори та надано практичні рекомендації по їх проведенню. Значну увагу приділено навчанню та консультуванню батьків, а також проаналізовано особливості спілкування з «важкими» батьками.

Рекомендовано до використання класними керівниками, адміністрацією навчального закладу при організації та проведенні батьківських зборів, педагогічного всеобучу батьків.

52. Укладачі - Коваленко Тетяна Юрївна, заступник директора з виховної роботи закладу «Спеціалізована загальноосвітня школа I ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов № 25 Вінницької міської ради» та творча група вчителів 2-х класів: **Архипова Л.А., Бодрова Л.І., Власюк І.М., Ліпінська Л.С., Фертюк В.О., Юрченко О.В.**

Назва **«Ціннісні орієнтири виховання через призму позакласної роботи»**

У запропонованому посібнику розкриваються теоретичні основи комплексного підходу до процесу виховання молодших школярів,

розглядаються основні форми та тематика роботи відповідно до Основних орієнтирів виховання. Для вчителів початкових класів, керівників гуртків, педагогів-організаторів, заступників з виховної роботи.

53.Автор-укладач – Зінченко Людмила Михайлівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 27 Вінницької міської ради»

Назва *«Моє рідне місто - Вінниця»*

Даний навчальний проект містить інформацію про минуле й сучасне міста Вінниці. З нього можна почерпнути матеріал про культуру спадщину міста, історичні та архітектурні пам'ятки.

У посібнику розкривається проблема застосування методу проектів у початковій школі, що допоможе вчителю урізноманітнити процес навчання молодших школярів, підвищити їхню пізнавальну активність, створити атмосферу співробітництва.

Книга адресована педагогам, які мають бажання працювати за проектною технологією, а також учням, які цікавляться історією рідного міста.

54.Автор – укладач - Олійник Оксана Миколаївна, учитель математики та інформатики закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради»

Назва *«Цінуймо людяне в людині»*

У запропонованому посібнику містяться теоретичні засади виховання в учнів ціннісних орієнтирів та реалізація практичних розробок в контексті виховання моральних цінностей школярів.

55.Автор – Забалотна Марія Петрівна, учитель трудового навчання закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 32 Вінницької міської ради»

Назва *«...Уяви мрію! Відчуй серцем! Створи руками!»*

У посібнику розглядається питання творчих здібностей учнів, розкривається сутність гурткової роботи з трудового навчання, висвітлюються традиційні та інноваційні методи та форми роботи з учнями. Пропонується адаптована автором програма гуртка, схема плану – конспекту заняття, інноваційні технології та майстер – класи з нетрадиційних рукодільних технік.

Для вчителів трудового навчання, керівників гуртків.

56.Автор - укладач – Жалюк Поліна Павлівна, учитель математики закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради»

Назва *«Ігрові програми у Веселкові країні дитинства»*

В посібнику представлено сценарії тематичних ігор, які зорієнтовані на екологію, здоров'язберігаючі фактори, краєзнавство та профорієнтаційну роботу. Посібник може бути використаний вчителями початкових класів, педагогами-організаторами, вихователями літніх таборів відпочинку.

57.Автор – Зарічна Валентина Анатоліївна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 36 Вінницької міської ради»
Назва «*Екологічна стежина мікрорайону Пирогово*»

У даній роботі запропоновано способи розвитку громадянської самосвідомості молодших школярів, активізації життєвої позиції (в протидію позиціям спостерігача та споживача), здібностей до екологічної культури. Обґрунтовується необхідність збереження навколишнього середовища, природних багатств задля збереження людства. Пропонується реальна допомога громаді в збереженні екосистеми.

58. Укладач – Каюкіна Ірина Васиївна, методист з профорієнтаційної роботи закладу «Вінницький міжшкільний навчально-виробничий комбінат»
Назва «*Профорієнтаційний супровід освітнього процесу в школі*»

Запропонований посібник присвячено актуальним проблемам професійного самовизначення молоді. У зв'язку з тим, що вибір профілю навчання у старших класах загальноосвітньої школи — чи не найголовніше питання для юної особистості, батьків і вчителів, в ньому розглянуто питання взаємодії впливу школи, МНВК та сім'ї на усвідомлений вибір професії учнем. Вміщено практичні поради для класних керівників, вчителів трудового навчання по роботі з учнями та їх батьками з питань пов'язаних з вибором професії.

Методичний посібник адресовано адміністраціям шкіл, класним керівникам, вчителям - предметникам.

59.Упорядник – Грицак Антоніна Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 2
Назва «*Природознайки*»

У даному посібнику систематизовано гурткову роботу природничо – екологічного спрямування з використанням методики ТРВЗ. Саме гурткова робота дає змогу реалізувати варіативну складову Базового компонента дошкільної освіти. Завдяки запропонованим методам та прийомам ТРВЗ. Посібник адресується вихователям, батькам, студентам педагогічних коледжів.

Номінація 4

«Тестові завдання для розвитку та контролю навичок»

60.Укладач – Говорун Ольга Олександрівна, учитель англійської мови закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»
Назва «*Happy Holidays*»

Методичний посібник містить завдання, спрямовані на вивчення звичаїв та традицій англомовних країн, розвиток пізнавальних здібностей учнів, творчої ініціативи, толерантності. Посібник може бути використаний вчителями англійської мови при проведенні тижнів англійської мови та позакласних годин.

61. Автор-упорядник – Жовнір Рима Вікторівна, учитель російської мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради»

Назва «*«Русский язык». Зошит для самостійних та контрольних робіт. 10 клас.»*

Матеріали, що запропоновані у посібнику, складені відповідно до діючих навчальних програм та представляють собою комплекс завдань та тестових вправ для учнів 10 класів. Завдання носять комплексний характер, більшість із них передбачають роботу з орфографії та пунктуації. Робочий зошит розрахований на широке використання в школах.

62. Укладачі – Арсенюк Віталія Петрівна, учитель англійської мови, **Ладиняк Олександр Стефанович**, учитель англійської та німецької мов закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-II ступенів – ліцей № 7 Вінницької міської ради»

Назва «*Тестові завдання для розвитку і контролю навичок читання та аудіювання»*

У посібнику наведено теоретичні основи використання тестових завдань для розвитку і контролю навичок читання та аудіювання, розглянуто історію виникнення тестів, особливості застосування тестового контролю на уроках англійської мови, умови ефективного використання тестової методики при контролі читання, а також тестові завдання для розвитку і контролю навичок читання та аудіювання школярів.

Для вчителів англійської мови, керівників відповідних гуртків та учнів.

63. Автори - укладач – Постемська Тетяна Петрівна, учитель іноземних мов закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Вінницької міської ради»

Назва «*Тестові завдання з німецької мови для розвитку та контролю навичок (5 клас, 1-й рік навчання)»*

У запропонованому посібнику знаходяться тестові завдання, які сприятимуть розвитку навичок аудіювання, читання і письма в перший рік вивчення німецької мови, як другої іноземної мови.

Посібник структурований за трьома видами мовленнєвої діяльності. Розроблені завдання допоможуть вчителю здійснити контроль сформованості цих навичок.

Кожен вчитель може використати пропонований матеріал на свій розсуд для перевірки знань учнів.

64. Автор – Майданюк Лариса Павлівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №14 Вінницької міської ради»

Назва «*Збірник завдань і диктантів для тематичного контролю з української мови в 1-4 класах»*

Запропонований посібник розрахований на допомогу вчителю початкової школи для здійснення контролю засвоєння учнями програмового матеріалу з української мови у 1-4 класах.

65.Автор – Третьякова Людмила Іванівна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 18 Вінницької міської ради»

Назва **«Тестові завдання з теорії літератури»**

У збірнику вміщено тестові завдання з теорії літератури для учнів 6,8 класів. Посібник укладено відповідно до чинної програми з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів.

Запропоновані тести мають у своєму складі завдання, аналогічні із зовнішнім оцінюванням з української літератури.

Для вчителів української літератури та керівників літературних гуртків.

66.Автори – укладач – Козловська Вікторія В'ячеславівна, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 27 Вінницької міської ради».

Назва **«Teaching reading & listening»**

Цей посібник є складовою навчально-методичного комплексу «TEACHING READING & LISTENING». До комплексу входить також електронний мультимедійний додаток з аудіо- відеоматеріалами. Навчання за цим комплектом базується на системі комунікативно орієнтованого викладання англійської мови як мови міжнародного спілкування.

Посібник містить цікаві й пізнавальні автентичні тексти з комплексом завдань для навчання і вдосконалення навичок читання, аудіювання та комунікативних умінь усного мовлення. Текстові матеріали дають можливість розвивати творче та критичне мислення.

Для вчителів англійської мови, учнів і всіх тих, хто прагне самовдосконалення у вивченні англійської мови.

67.Укладач – Лавренова Наталія Максимівна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради»
Назва **«Тестові завдання для контролю та оцінювання знань учнів з природознавства у 2 класі»**

У запропонованому посібнику містяться орієнтовні завдання для контролю та оцінювання знань учнів, які охоплюють весь курс природознавства у 2 класі за такими змістовними лініями: «Природа восени», «Природа взимку», «Природа навесні» та «Природа влітку».

Для учнів та вчителів початкових класів.

68.Автор-укладач – Маишталяр Тетяна Михайлівна, учитель англійської мови закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 30 ім. Тараса Шевченка Вінницької міської ради».
Назва **«Тематична перевірка знань учнів на уроках англійської мови у початковій школі»**

У запропонованому посібнику розкривається мета, функції, принципи та види контролю знань учнів у навчальному процесі. Пропонуються зразки завдань для тематичної перевірки знань розроблені відповідно програми з

англійської мови видавництва «Перун» 2005 р. та до підручників О.Д. Карп'юк «Англійська мова» для 2,3,4 класів.

Адресовано вчителям англійської мови, учням 2, 3,4-х класів та їх батькам.

69.Автори – укладачі - Гудзевич Людмила Сергіївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, учитель біології, **Баюрко Наталія Василівна**, асистент кафедри біології Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського, учитель біології та екології закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 32 Вінницької міської ради».

Назва **«Тестові завдання з екології»**

У навчальному посібнику зібрано тестові завдання з екології різних рівнів складності, різних форматів, які можуть бути використані під час самостійної індивідуальної роботи учнів, тематичного оцінювання їхніх знань, підготовки до зовнішнього тестового оцінювання. Рекомендовано студентам, викладачам, вчителям та учням загальноосвітніх шкіл.

70.Укладач – Сівакова Ольга Святославівна, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради»

Назва **«Тестові завдання з англійської мови. Підготовка до ЗНО»**

Методичний посібник містить завдання побудовані у форматі зовнішнього незалежного тестування. Представлені матеріали допоможуть учням старшої школи удосконалити вміння виконувати різні типи тестових завдань при підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання. Посібник може бути використаний вчителями англійської мови при проведенні контрольних та самостійних робіт.

71.Укладач – Цуканова Вікторія Анатоліївна, учитель англійської мови закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 36 Вінницької міської ради»

Назва **«Різнорівневі завдання для оцінювання навчальних досягнень учнів з англійської мови за підсумками семестрових контрольних робіт»**

Посібник містить різнорівневі завдання для семестрового оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо, говоріння). Пропонується визначення рейтингу результативності навчання учнів за підсумками семестрових контрольних робіт. Завдання розроблені відповідно до вимог чинної програми та орієнтовані на Рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів та проведення контролю рівня сформованості їх мовленнєвих навичок. Призначено для учнів і вчителів загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв.

72. Автор – Грібова Олена Валентинівна, вихователь - методист дошкільного навчального закладу № 6

Назва *«Матеріали для визначення компетентності дитини за Програмою виховання і навчання дітей від двох до семи років»*

Добірка матеріалів розроблена для вчасної корекції освітнього процесу. Вона містить запитання, практичні завдання за малюнками для визначення рівня освітньої компетентності дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку відповідно до Програми навчання і виховання дітей від двох до семи років «Дитина».

73. Автор – Поповська Тетяна Миколаївна, завідувача дошкільного навчального закладу № 57, *творча група педагогів*, вихователів дошкільного навчального закладу №57

Назва *«Обстеження рівня сформованості знань з логіко-математичного розвитку за програмою «Впевнений старт»*

Посібник спрямований на виявлення рівня засвоєних знань з логіко-математичного розвитку, на активізацію та розвиток уваги, уяви, пам'яті, мислення, мовлення, дрібної моторики рук. Практичний матеріал з цікавими завданнями, яскравими малюнками та роздатковим матеріалом допоможе вихователю провести обстеження в невимушеній та ігровій формі.

Для зручності користування кожен розділ виділено окремим кольором. До кожного розділу розроблено картки із дидактичними та практичними завданнями різної складності та роздатковим матеріалом. Також розроблено картку для фіксації отриманих результатів.

Посібник цікавий та простий у використанні, дає змогу диференційовано підійти до проведення обстеження та стане у нагоді вихователям, які працюють з дітьми старшого дошкільного віку за програмою «Впевнений старт».

Номінація 5 **«Дидактичні ігри»**

74. Упорядник – Петрук Світлана Миколаївна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Ігри на уроках «Основ здоров'я»»*

У посібнику подані розгорнуті додатки до уроків з курсу «Основи здоров'я», зміст яких відповідає програмі. Пропонуються схеми, загадки, кросворди, логічні вправи, бесіди, таблиці, ігри, завдання, прислів'я, вірші.

Посібник призначений для вчителів початкових класів, студентів, батьків.

75. Автор - укладач – Поліщук Інна Федорівна, учитель музики та музичного мистецтва закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 18 Вінницької міської ради»

Назва *«Дидактичні ігри на уроках музики та музичного мистецтва»*

У запропонованому посібнику розкривається зміст, структура та основні етапи ігрової діяльності, розглядається організація ігрової діяльності як на уроках музики та музичного мистецтва, так і в позаурочний час. Пропонуються музично – дидактичні ігри для уроків музики та музичного мистецтва у 1-4 класах.

Для вчителів музики та музичного мистецтва, учням, студентам педагогічних вузів, батькам.

76.Автор – Мамчур Алла Тимофіївна, учитель фізики та інформатики закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 20 Вінницької міської ради»

Назва *«Видатні вчені фізики. Дидактична гра для роботи у фізичних гуртках»*

За допомогою даної методичної розробки діти можуть у хронологічній послідовності легко вивчити тридцять видатних вчених – фізиків, а також в ігровій формі засвоїти великий обсяг інформації стосовно основних винаходів цих вчених.

До комплекту входить три види тренажерів, робочий зошит для дітей та методичні рекомендації для вчителя або іншої особи, що супроводжує навчання дитини.

Дану дидактичну гру рекомендовано для творчого використання вчителями фізики, студентами, учнями навчальних закладів та їх батьками.

77.Автори – Диренко Наталія Миколаївна, Драбович Марина Григорівна, учителі початкових класів закладу «Спеціалізована загальноосвітня школа І ступеня з поглибленим вивченням іноземних мов №25 Вінницької міської ради»

Назва *«Дидактична гра «Лунтик»*

Запропонована гра допоможе розширити уявлення молодших школярів про гігієну, захист від інфекцій і правильне харчування, правила спілкування й особистої безпеки вдома, на вулиці, у школі, на відпочинку, що навчатиме правильно діяти у різних ситуаціях, оберігаючи своє життя і здоров'я. ігрові завдання сприятимуть формуванню в учнів здорового способу життя. Розроблено відповідно до програми курсу « Основи здоров'я».

Гра призначена для організації роботи вчителів початкових класів, вихователів ГПД.

78.Упорядник – Федорова Наталія Юріївна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради»

Назва *«Дидактичні ігри на уроках математики»*

У методичному посібнику висвітлюються питання історії, змісту і значення дидактичної гри та методика її проведення, зібрані дидактичні ігри, які можна використовувати на уроках математики в 1 класі. Рекомендовано вчителям початкових класів.

79.Автори – *Замазана Тетяна Василівна, Чепікова Наталія Йосипівна,* учителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради»

Назва ***«Дидактична сюжетно – рольова гра – подорож «Про безпеку власну дбай – азбуку міста добре вивчай»***

Запропонована сюжетно-рольова гра «Про безпеку власну дбай – азбуку міста добре вивчай» передбачає засвоєння, поглиблення та закріплення учнями понять «безпека» і «небезпека», «безпека пасажира», «безпека пішохода»; формує вміння і навички безпечного переходу вулиці; сприяє формуванню адекватної поведінки на вулицях міста та мікрорайону; виховує дбайливе ставлення до свого життя та життя інших людей (почуття партнерства).

Для учнів початкових класів, вихованців ГПД та домашнього використання.

80.Автор-упорядник – *Савчук Оксана Юріївна, Шевчук Леся Віталіївна,* учителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 36 Вінницької міської ради»

Назва ***«Екологічне виховання учнів на уроках природознавства у початковій школі»***

Даний посібник містить пізнавальні завдання для формування природничих понять, екологічні ігри, досліди, проекти, конкурси, вікторини, які сприятимуть формуванню екологічної культури у дітей молодшого шкільного віку.

Посібник стане у нагоді вчителям початкових класів.

81.Автор – *Андрусик Тетяна Борисівна,* завідувача дошкільним навчальним закладом № 10, ***творча група педагогів***

Назва ***«Нектар знань»***

Цінність гри полягає в тому, що діти мають можливість збагатити та поглибити досвід, закріпити знання з основних розділів Програми в нестандартній, креативній формі. Разом з тим гра сприяє формуванню стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Розвиває пізнавальний інтерес, творчі здібності, психічні процеси (пам'ять, мислення, уяву, увагу, мовлення) дошкільника та самостійність. Забезпечує необхідне емоційне тло для гармонійного розвитку дитячої особистості та задовольняє ігрові уподобання дитини.

82.Автор – *Павловська Сніжана Дем'янівна, Людвик Олена Вікторівна* вихователі дошкільного навчального закладу № 14

Назва ***«Бізнес – школа Афлатуна»***

Посібник містить дидактичну гру, яка сприяє розвитку у дітей дошкільного віку підприємницьких навичок та сприяє формуванню соціальних, фінансових та економічних знань дітей.

83.Автори – Білик Катерина Давидівна, завідувача дошкільним навчальним закладом № 23, **Поліщук Світлана Володимирівна,** вихователь дошкільного навчального закладу №23

Назва **«Кожен має гарний дім, бо потрібен він усім»**

Дидактична гра розрахована для дітей середнього дошкільного віку. Зміст гри спрямований на підвищення показників успішного розвитку дітей з різних розділів чинної програми «Дитина». Яскраве обладнання, цікаві, логічні завдання сприяють розвитку логічного мислення, творчих здібностей, надають можливість кожній дитині розкрити свій потенціал.

Для вихователів дошкільних навчальних закладів, студентів, батьків.

84.Автор – Боднар Руслана Борисівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 25

Назва **«Школа шляхетності»**

Запропонована гра допоможе дитині навчитись правильно оцінювати свої вчинки та вчинки однолітків. Прививає елементарні соціальні та морально-етичні норми міжособистісних взаємин. Тренує увагу та аналітичні здібності дошкільника. Вчить взаємодіяти з людьми, усвідомлювати своє місце в соціальному середовищі.

85.Автор – Костецька Оксана Анатоліївна, вихователь - методист дошкільного навчального закладу № 27

Назва **«Супер стрічки»**

Посібник містить ігри, що спрямовані на формування логіко – математичної компетенції дітей дошкільного віку.

86. Автор – Ткачук Олена Миколаївна, вихователь дошкільного навчального закладу № 34

Назва **«У світі предметів та речей»**

Дидактична гра «У світі речей та предметів» спрямована на формування у дітей стійкого інтересу до пізнання довкілля та реалізацію себе в ньому. Вона може використовуватись для роботи з дітьми різного віку, різного рівня особистісного розвитку завдяки варіативності та різних ступеней складності кожного варіанту.

Гра цінна тим, що зібраний літературний матеріал по кожній із 8 тем (загадки, вірші, оповідання, казки, пісні, аудіо запитання) допоможе не лише дітям у засвоєнні програмових вимог, а й педагогам у підготовці до навчально – виховного процесу.

87. Автори – Конверська Тамара Федорівна, вихователь - методист дошкільного навчального закладу № 42

Назва **«Світлофор емоцій»**

Дидактична гра покликана вчити дітей виявляти дружнє ставлення до оточуючих, виховувати вміння ставити себе на місце іншого; навчити дітей за виразом обличчя визначати настрій людини, формувати вміння співчувати тому, хто цього потребує; закріплювати вміння дітей

співвідносити власні вчинки, емоції, почуття з відповідними кольорами світлофора.

Дидактична гра сприяє вихованню гармонійно розвинутої дитини, цілеспрямоване формування у неї соціальних емоцій та почуттів.

88. Автори – Гриньчак Тетяна Василівна, Ісаєва Наталя Василівна, вихователі дошкільного навчального закладу № 43

Назва *«Цей загадковий та чарівний всесвіт»*

Дидактична гра «Цей загадковий та чарівний всесвіт» створена з метою реалізації освітньо - виховних завдань змістовної лінії «Дитина в природному довіллі», визначені у Базовому компоненті дошкільної освіти, а саме: формувати у дітей загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, яка має форму кулі та складається з суші і води, про природні явища та сезонні зміни в природі, активізації розвивального, виховного та навчального впливу на особистість.

Зміст гри дозволяє реалізувати завдання мовленнєвого розвитку, екологічної культури, інтеграції освітнього процесу, ознайомлення з елементарними відомостями про взаємозв'язки живої природи, її значенням в житті людини.

Ігровий матеріал можна використовувати як під час організованої діяльності (на заняттях, для індивідуальної роботи), так і в самостійній діяльності дітей.

89. Автор – Вечірko Вікторія Павлівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 45

Назва *«Кольорова алгебра»(палички Кюїзенера)*

Кольорові палички є багатофункціональним математичним посібником, який дає змогу «через руки» дитини формувати поняття числової послідовності, склад числа, що число з'являється в результаті рахунку і вимірювання. Діти швидко засвоюють додавання і віднімання, «більше - менше», «рівне», «вправо - вліво», «між», «довше», «вище»; вчать ділити ціле на частини і вимірювати об'єкти умовними мірками. Набір сприяє розвитку дитячої творчості, фантазії, дрібної моторики, уваги, просторового орієнтування, комбінаторних, конструкторських здібностей, стимулює уяву.

Матеріал посібника містить добірку вправ на ознайомлення з паличками та формування за їх допомогою елементарних математичних уявлень і понять. Подано також систему занять з логіко – математичного розвитку старших дошкільників з використанням інноваційної методики розвитку старших дошкільників з використанням інноваційної методики «Палички Кюїзенера».

Рекомендовано вихователям дошкільних навчальних закладів.

90. Автори - Назаренко Наталя Платонівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 51, *творча група педагогів* дошкільного навчального закладу №51

Назва *«Квартирне питання»*

Дидактична гра «Квартирне питання» спрямована на формування у дошкільників соціальної життєвої компетенції в умовах спільної діяльності. Запропоновані дітям завдання в ігровій формі дозволять оволодіти знаннями про сучасне житло, призначення кімнат у ньому, розширити знання про предмети побуту, їх призначення, матеріали. На запропонованому побутовому змісті сформувавши вміння міркувати, порівнювати, виділяти характерні властивості предметів, знаходити в розрізненому матеріалі декілька спільних елементів, розвивати здатність класифікувати предмети за призначенням. Всі ігрові завдання включають у себе пізнавальний та виховний зміст, сприяють розвитку логічного мислення, уваги, пізнавальної активності, здатності обґрунтовувати свою точку зору, самостійно приймати рішення, не боятися доводити власний варіант відповіді.

Дидактична гра призначена для дітей дошкільного віку.

91. Укладачі – Шликова Наталія Анатоліївна, Шоломицька Ольга Михайлівна, Трегубова Клавдія Мойсеївна, Зять Наталія Вікторівна, Волошина Світлана Вікторівна, вихователі дошкільного навчального закладу №72

Назва «Крижана мозаїка. Використання кріотерапії у зміцненні та збереженні здоров'я дітей дошкільного віку»

У посібнику розглянуто значення кріотерапії (льодотерапії) для збереження та зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку, визначено шляхи, методику використання кріотерапії в організованій навчальній, пізнавальній, ігровій діяльності.

Запропоновані авторські конспекти занять, дидактичних ігор, пошуково – дослідницької діяльності.

Апробована технологія зміцнює імунітет дитини, опірність організму, усуває першопричини усіх хвороб, активізує обмін речовин у шкірі, стимулює життєвий тонус дитячого організму.

Для батьків та вихователів дошкільних навчальних закладів.

92. Автори – Козловська Олена Федорівна, завідувача дошкільним навчальним закладом № 73, **Гуменчук Валентина Василівна,** вихователь - методист дошкільного навчального закладу №73

Назва «Серія дидактичних ігор «Рідний куточок рідного міста»»

У посібнику пропонуються тринадцять варіантів дидактичних ігор з використанням моделі проспекту Космонавтів м. Вінниці з метою розширення і систематизації знань дошкільників про оточуючий світ, виховання любові до рідного міста.

Для вихователів дошкільних закладів та батьків дітей дошкільного віку.

93. Автори – Калінович Ірина Іванівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 74, **Трикалюк Раїса Миколаївна,** вихователь – методист дошкільного навчального закладу № 74

Назва «Наша мова солов'їна»

До складу дидактичної гри «НАША МОВА СОЛОВ'ІНА» входить серія ігор: «Це моя Україна», «Дорідного слова торкаюсь душею», «Тарасові шляхи», «Шевченківська галерея».

Вони спрямовані на формування у дітей старшого дошкільного віку елементарних знань про історико-етнографічного поділу України, про українських поетів та регіони де вони народились; про життя та творчість видатного українського письменника та художника Т.Г.Шевченка.

Гра допоможе дітям емоційно відгукуватись на художній образ, розуміти виразність різних технік та жанрів живопису. Дана гра сприяє розвитку зв'язного мовлення, інтонаційної виразності, збагачує словник епітетами, синонімами. Вона допомагає виховувати любов до України, до рідної мови та природи, патріотизм, прагнення більше дізнаватись про своїх видатних співвітчизників.

Номінація 6

«Корекційно-відновлювальна робота. Інклюзивна освіта»

94.Автор-укладач – Шилова Ольга Василівна, учитель трудового навчання та основ здоров'я закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 14 Вінницької міської ради»

Назва «**Відкрий вікно у світ**»

Посібник призначений для допомоги в інтеграції дітей з особливими потребами в загальноосвітні навчальні заклади та для корекційно – відновлювальної роботи з дітьми в спеціалізованих закладах та групах. Також цей посібник можна використовувати на уроках трудового навчання та в позаурочний час.

95.Автор-укладач – Данілова Любов Петрівна, учитель – дефектолог дошкільної групи закладу «Спеціальна загальноосвітня школа І-ІІ ступенів з дошкільним відділенням Вінницької міської ради»

Назва «**Заняття з конструювання з розумово відсталими дітьми 1 року навчання**»

Посібник створено на основі узагальнення практичного досвіду з навчання конструюванню дітей 1-го року навчання з порушеннями інтелекту. У ньому вміщено перспективне планування занять, орієнтовні конспекти проведення ігор – занять з розумово відсталими дошкільниками.

Посібник призначений для вчителів – дефектологів та вихователів спеціальних дошкільних установ.

96.Автори – Онищук Олена Олексіївна, завідувача дошкільним начальним закладом №5, **Горова Віта Володимирівна**, завідувача дошкільним навчальним закладом №17

Назва «**Проект «Реалії та перспектива інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах Вінниці. Діти з синдромом Дауна в ДНЗ загального розвитку»**».

В проекті дані практичні поради, програма дій педагогам та батькам, чії діти страждають синдромом Дауна. Причини цієї генетичної аномалії криються в наявності всього однієї зайвої хромосоми в кожній клітинці їхньої дитини. Мова йде про випадковий збій в процесі ділення клітин, а отже, ясно - чиєсь провини в цій грі природи немає. Сучасному педагогу необхідно створити таку систему роботи, яка б допомогла маленькій людині поступово адаптуватися в навколишньому світі. Для цього необхідно розвинути сенсорні сприйняття (зір, слух), моторні навички (рух), мову (сюди входять формування емоцій і навички спілкування), соціальні навички.

97. Автор – упорядник - *Молошнюк Людмила Василівна*, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №23

Назва «*Робимо числа реальними*»

У посібнику розроблені методичні рекомендації для педагогів щодо навчання дітей з синдромом Дауна основам математики за допомогою системи Нумікон: детально розписані етапи роботи з Нуміконом, кожен крок якого проілюстрований автором, розроблені рекомендації для вихователів щодо включення Нумікону в традиційну програму формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Ідея автора щодо виготовлення наочного набору є новаторською та доступною для майбутніх користувачів. Посібник можуть використати батьки «сонячних» діток для роботи в домашніх умовах.

98. Автор – упорядник – *Очеретна Алла Леонідівна*, вчитель – логопед Центру реабілітації для дітей з порушенням опорно – рухового апарату, ДЦП при дошкільному навчальному закладі №24

Назва «*Лікувальна гімнастика як засіб стимуляції розвитку словника дієслів дітей зі складним комбінованим дефектом*»

У посібнику на основі аналізу науково-теоретичної літератури вчених авторів обґрунтовується поняття складного комбінованого дефекту та його ознаки; розкривається питання особливостей розвитку моторики та словника дієслів у дітей в нормі з метою формування у педагогів знань про типовий розвиток лексичного боку мовлення (зокрема, словника дієслів) і моторних функцій у дітей дошкільного віку та, опираючись на ці знання, вміння помічати будь-які відхилення. Також у посібнику висвітлено загальну методику проведення лікувальної гімнастики з різними категоріями дітей, що дає змогу фахівцям уточнити та систематизувати знання з даного питання. Далі обґрунтовується та характеризується сама програми формування словника дієслів у дошкільників зі складним комбінованим дефектом засобами лікувальної гімнастики.

В цілому посібник надає можливість логопедам, вихователям та корекційним педагогам на основі теоретичних і практичних матеріалів запроваджувати роботу з даного напрямку у своїй діяльності.

99. Автор – упорядник – Яремчук Маргарита Георгіївна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №27

Назва «Формування фонетико-фонематичних процесів мовлення як чинник попередження дисграфії»

Посібник спрямований на формування правильної вимови звуковими та фонематичними процесами як передумови попередження дисграфії. У розробці представлено опис досвіду роботи вчителя – логопеда, практичні завдання та методичні рекомендації щодо шляхів подолання мовленнєвих вад.

Номінація 7

«Соціально-психологічний практикум»

100. Автор-укладач – Черниш Ольга Анатоліївна, практичний психолог закладу «Гуманітарна гімназія №1 ім. М.І. Пирогова Вінницької міської ради»

Назва «Розвиток комунікативних та організаторських здібностей дитини»

Посібник складається з двох частин: теоретичної та практичної. В теоретичній частині автор – упорядник розкриває поняття «лідер», «неформальне лідерство», «комунікативні та організаторські здібності».

В практичній частині представлено цикл занять з елементами тренінгу «Школа лідерства», які спрямовані на розвиток самоповаги лідерів учнівського самоврядування, усвідомлення ними своєї цінності, як особистості; розвиток здатності усвідомлення своїх вчинків і думок, створення умов стимулювання, виникнення та розвитку якостей необхідних лідерів, стимулювання неупередженого, доброзичливого ставлення до однолітків.

Представлені ефективні методи роботи з учнями допоможуть підвищити психологічну культуру лідерів, уникнути складних ситуацій або подолати їх, допоможуть усвідомити себе, як особистість, підкажуть як будувати успішні міжособистісні відносини.

Посібник адресований практичним психологам загальноосвітніх навчальних закладів.

101. Автор - укладач – Назарова Людмила Михайлівна, практичний психолог закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів із спеціалізованими класами з поглибленим вивченням математики і фізики №34 Вінницької міської ради»

Назва «Вплив структурної та психологічної деформації сім'ї на розвиток особистості»

Посібник містить три розділи: «Науково – теоретичні засади впливу структурної та психологічної деформації сім'ї на розвиток особистості», «Дослідження впливу структурної та психологічної деформації сім'ї на розвиток особистості», «Напрямки роботи практичного психолога з структурно та психологічно деформованими сім'ями». Автор – упорядник в першому розділі розкриває поняття структурної деформації сім'ї,

особливості та умови виникнення таких деформацій на основі аналізу психолого – педагогічної літератури. Перераховані причини збільшення числа сімей з одним з батьків та види неповних сімей.

В розділі «Дослідження впливу структурної та психологічної деформації сім'ї на розвиток особистості» розглядається вплив різних видів деформації сім'ї на розвиток дітей різного віку. Автор – упорядник наводить приклади позитивних та негативних наслідків структурної та психологічної деформації. Запропоновані діагностичні методики для вивчення емоційного стану дитини у сім'ї.

Представлені матеріали допоможуть у роботі з сім'ями різних категорій.

Посібник адресований практичним психологам загальноосвітніх навчальних закладів.

102. Укладач – Короцінська Юлія Анатоліївна, практичний психолог дошкільного навчального закладу №36

Назва *«Путівник з психології дошкільника»*

Даний посібник може стати настільною книгою-порадником для батьків дітей дошкільного віку. У ній є відповіді на найактуальніші питання, що виникають у батьків, які виховують дітей дошкільного віку стосовно виховання і розвитку дошкільників. Вміщені в посібнику вправи для самоаналізу допоможуть батькам виробити дієву тактику у спілкуванні з дитиною та можливо переглянути свою батьківську позицію.

Номінація 8

«Навчально-методичний посібник ДНЗ»

103. Автор-упорядник – Чебан Галина Анатоліївна, вихователь дошкільного навчального закладу №1

Назва *«Ейдетика – «Я знаю, вмію, можу»*

Завжди, як педагоги так і батьки, вишукують шляхи підвищення активності дітей, розвитку їх творчих здібностей з метою формування гармонійно розвинутої та соціально успішної особистості.

Допомогу в цьому може надати порівняно новий для України напрямок у практичній психології та педагогіці – ейдетика..

Посібник містить рекомендації та практичний матеріал щодо використання деяких методів, підходів та прийомів ейдетики під час занять, гурткової роботи та роботи з батьками, що перевірені на практиці.

Методичний посібник призначено для вихователів ДНЗ. Окремі вправи та поради будуть корисні для батьків, керівників гуртків, дитячих студій.

Методичний посібник відповідає критеріям Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція).

104. Автори – Антонюк Вікторія Володимирівна, завідувача дошкільного навчального закладу № 3, **Новік Світлана Анатоліївна**, вихователь – методист дошкільного навчального закладу № 3.

Назва *«Готуємося разом до школи»*

У посібнику розглядаються проблеми, зміст, форми організації навчально – виховної роботи з дошкільниками, надаються рекомендації щодо послідовності проведення її в початковій ланці загальноосвітньої школи.

105. Автор – Шилко Оксана Леонідівна, музичний керівник дошкільного навчального закладу № 5

Назва *«Розвиток музичних здібностей дітей дошкільного віку засобами музикотерапії»*

Розробка містить рекомендації щодо використання нетрадиційних форм і методів розвитку музичних здібностей дітей дошкільного віку засобами музикотерапії, спрямованих на формування музичної культури, естетичних смаків, моральних цінностей, емоцій, художніх способів самовираження.

106. Автори – Бондар Інга Володимирівна, завідувача дошкільного навчального закладу № 9, *творча група педагогів*

Назва *«Корисну їжу споживаємо, здоров'я змалку здобуваємо»*

Даний посібник сприяє формуванню у дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я. Допоможе прищепити дітям гігієнічні навички вживання їжі, розібратися про харчування в українських сім'ях, у національній їжі на свята.

107. Автор-упорядник – Голубчик Тетяна Олександрівна, вихователь-методист дошкільного навчального закладу №16, **Колосова Тетяна Олександрівна**, вихователь дошкільного навчального закладу №16

Назва *«Пальчики - знайчики»*

Чим більше дитина рухає пальчиками, тим краще розвиваються мозкові структури. Ігри за участю рук і пальців сприяють гармонійному розвитку тіла і розуму, підтримують у належному стані мозкові системи.

Посібник містить теоретичні рекомендації з розвитку дрібної моторики рук у дітей дошкільного віку та використання піскової терапії.

У посібнику представлено комплекс міні – занять «Пальчики зайчики» та пальчикову гімнастику.

Розробка стане у нагоді вихователям дошкільних закладів, фахівцям з дошкільного виховання, батькам.

108. Автори – Горова Віта Володимирівна, завідувача дошкільним навчальним закладом №17, **Пляцок Анна Олексіївна**, вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 17, *творча група педагогів*

Назва *«Українська хата»*

Посібник «Українська хата» містить в собі наочні матеріали, а саме: макет подільської хати з хатнім начинням та теоретичні матеріали для роботи з макетом. Теоретичний матеріал стане у нагоді вихователям при організації роботи з народознавства, а наочний – сприятиме підвищенню рівня засвоєння знань дітьми.

Даний посібник дає можливість ефективно засвоїти народознавчі традиції Подільського краю. Мандрівки дошкільників до української хати, ознайомлення з її зовнішнім та внутрішнім виглядом, особливостями хатнього начиння, одягу, сприятимуть насиченню емоційної сфери дошкільника яскравими враженнями від спостереження, практичної діяльності з народознавчим матеріалом.

109. Автор - упорядник – Загризла Вікторія Валеріївна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу № 21

Назва **«Використання здоров'язбережувальних технологій в роботі педагога в умовах інтегрованого навчання»**

Метою методичної розробки є надання допомоги педагогічним працівникам в реалізації завдань формування передумов здорового способу життя дошкільнят. В посібнику представлені теоретичні аспекти, система методичного супроводу, напрацювання щодо реалізації завдань оздоровлення та загартування дитини, пропаганди здорового способу життя, профілактики простудних захворювань.

110. Автор - упорядник – Ючинська Марія Степанівна, вихователь дошкільного навчального закладу № 23

Назва **«Якщо цікаво, то не важко»**

У запропонованому навчально-методичному посібнику пропонуються адаптовані до умов сучасного дошкільного навчального закладу комплекси загальнорозвиваючих вправ, комплекси вправ гімнастики пробудження та комплекси вправ по ЛФК для груп спеціального призначення з вадами опору-рухового апарату. Матеріал зорієнтовано на роботу з дітьми дошкільних навчальних закладів.

Для вихователів дошкільних закладів, фахівців з дошкільного виховання.

111. Упорядники – Рублевська Тетяна Андріївна, завідуюча дошкільним навчальним закладом №28, **Лучко Ольга Романівна**, вихователь – методист дошкільного навчального закладу № 28, **Шевченко Оксана Вікторівна**, тифлопедагог дошкільного навчального закладу № 28

Назва **«Сходинки до пізнання» (Сенсорний розвиток та просторове орієнтування – базові компетентності гармонійно розвиненої особистості дошкільника)**

Посібник представлений у вигляді 2-х пірамід: 10-сходинкової та 5-ти сходинкової, які у розкладеному вигляді однакові за висотою, незважаючи на різні за розміром куби. На кожному кубі є 5 робочих граней (сторін), на яких містяться різні ігри та вправи. На кожній викладеній піраміді налічується по 5 ігрових граней, кожна з яких має ігри, підпорядковані реалізації конкретної мети(розвиток дрібної моторики, орієнтування у великому і малому просторі, розвиток дотикового сприймання, склад числа, навчання читанню і т.д.)

Посібник є яскравим та привабливим естетично, що викликає неабиякий інтерес у малюків. Він мобільний, оскільки його можна легко переносити у певне місце, склавши всі куби в один, доступний у використанні, виготовлений

із екологічно чистого матеріалу, може використовуватись у роботі з дітьми різних вікових груп (різного рівня розвитку). Посібник може використовуватись як демонстраційний матеріал.

112. Упорядники – *Березова Світлана Геннадіївна, Домащенко Ніна Тимофіївна, Пелюх Галина Йосипівна*, вихователі дошкільного навчального закладу № 29

Назва «*Вікно в Європу*»

Посібник «Вікно в Європу» об'єднує завдання пізнавального змісту, проблемні ситуації, дослідницьку діяльність та мовленнєві завдання, дидактичні та сюжетно-рольові ігри, для яких є основною метою розвиток пізнавальних здібностей дошкільників. Цей посібник можна використовувати для занять з дітьми старшого дошкільного віку, але деякі заняття можна використовувати для дітей молодшого віку. Для цього кожному належить вибрати свій спосіб, найбільш прийнятний для конкретної дитини, її здібностей, потреб, але такий, щоб дитина одночасно і розважалась і збагачувалась знаннями.

Мета посібника – допомогти набути найперші вміння самостійно мислити, зосереджувати увагу, знаходити рішення, задовольнити природне прагнення дитини до пізнання навколишнього світу.

113. Упорядники – *Кулеша Тетяна Володимирівна, Криворучко Алла Михайлівна*, вихователі дошкільного навчального закладу № 38

Назва «*Використання ігрових навчальних ситуацій у формуванні уявлень про правила дорожнього руху у дітей середнього дошкільного віку*»

У запропонованому посібнику розкрито зміст методики ознайомлення дошкільнят з правилами дорожнього руху, дослідно - експериментальним шляхом показано ефективність використання ігрових навчальних ситуацій у формуванні уявлень про правила дорожнього руху у дітей середнього шкільного віку. Пропонуються зразки конспектів ігрових навчальних ситуацій, використаних у ході дослідно – експериментальної роботи з вихованцями Дошкільного навчального закладу №38 Вінницької міської ради.

Для педагогів дошкільних навчальних закладів.

114. Автори-упорядники – *Калуцька Наталія Октавіанівна*, вихователь - методист дошкільного навчального закладу №50

Назва «*Створення здоров'язберігаючого середовища в умовах дошкільного навчального закладу та сім'ї*»

У посібнику особливу увагу приділено роботі по створенню здоров'язберігаючого середовища в умовах дошкільного навчального закладу та сім'ї.

Дотримуючись єдності педагогічних впливів на малюка в дитячому садку та сім'ї, просвіти батьків і залучення до педагогічного процесу допоможуть «Стежини знань»(5 стежин).

Посібник адресований у першу чергу батькам дітей дошкільного віку, фахівцям дошкільної освіти і всім, хто цікавиться питанням виховання і навчання дітей.

115. Автор – Агамірзоєва Тетяна Борисівна, вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 51

Назва *«Ігровий стретчинг - сучасний засіб зміцнення здоров'я дітей в дошкільному закладі»*

Метою даного посібника є представлення досвіду роботи ДНЗ №51 по використанню одного із найефективніших шляхів збереження здоров'я дитини, підвищення опірності та захисних сил дитячого організму, своєчасного формування життєво важливих рухових умінь та навичок і вироблення звички до здорового способу життя - методу ігрового стретчингу.

Посібник призначений для педагогів дошкільних навчальних закладів та широкого загалу.

116. Упорядники – Ткач Любов Олексіївна, вихователь - методист дошкільного начального закладу № 61, **Горецька Ганна Василівна,** вихователь дошкільного начального закладу № 61

Назва *«Формування уявлень дітей про оздоровчі сили природи «Лісова книга здоров'я»*

Даний посібник, «Формування уявлень дітей про оздоровчі сили природи «Лісова книга здоров'я»» має стати в нагоді вихователям дитячих садків у проведенні гурткової роботи за поданими циклами лабораторних робіт. Він пропонує розробки занять, що відповідають вимогам змісту Базового компоненту дошкільної освіти. Вони допоможуть познайомити малят з природою рідного краю, лікувальними властивостями лікарських рослин, звичаями та традиціями рідного народу пов'язаними з рослинним світом, тощо.

Розробки, представлені в посібнику, розміщені за сторінками: «Ягідна галявина», «Галявина лікарських рослин», «Працьовиті бджілки та лікарські дерева», «Лісове джерело».

117. Автор - упорядник – Скоропад Людмила Анатоліївна, завідувача дошкільного навчального закладу № 75

Назва *«Крок за кроком, день при дні, - пізнаю себе у грі»*

Одне з головних завдань дошкільного закладу - така організація освітнього процесу, за якої не лише зберігатиметься високий рівень розумової працездатності вихованців, а й зміцнюватиметься їхнє здоров'я. Використовуючи матеріали книги Маріани Кох розроблено казки-подорожі по внутрішнім органам. Запропоновані ігри допоможуть глибше зрозуміти, краще запам'ятати казку про те що відбувається в організмі, допомагають.

При розробці гри, ми дотримувались принципу, що навчальна мета, яка не пов'язана з актуальними для дитини мотивами, не зачепила його душу, не утримується в його свідомості, легко підміняється іншими цілями,

більш співзвучними з звичними спонуваннями дитини. Опіралися на значущі для цього віку мотиви, перш за все - ігрові.

118. Автори - упорядники – Шестопаль Олена Миколаївна, завідувача дошкільного навчального закладу № 77, **Науменко Олена Василівна**, вихователь - методист дошкільного навчального закладу № 77, **Бондар Надія Василівна**, **Занога Світлана Олексіївна**, **Кравець Людмила Сергіївна**, **Липова Алла Олександрівна**, **Матеюк Катерина Василівна**, **Москальчук Любов Володимирівна**, **Царук Наталія Василівна**, **Шафорост Наталія Володимирівна**, вихователі дошкільного навчального закладу № 77

Назва **«Грамотієва слобода»**

Посібник являє собою систему як авторських, так і опублікованих дидактичних ігор та вправ для навчання дітей елементів грамоти починаючи з раннього віку, розроблених з урахуванням варіативності та диференціації. Конструкція створена у вигляді об'ємного будиночка, який повертається навкруг своєї осі. Кожна сторона його оформлена у своєму стилі, що створює ілюзію чотирьох різних будівель, звідси і назва: «Грамотієва слобода». Стіни будиночка мають віконця - кишеньки, куди діти розміщують картинки, схеми, відповідно до завдань. Віконця обладнані віконницями, які легко рухаються - це забезпечує додатковий ігровий ефект. На одній із сторін передбачена можливість працювати з допомогою магнітів, знімається верхній шар, під яким розміщено кросворди - це захоплює для дітей будь-якого віку. Чотири стіни будиночка відтворюють чотири напрями роботи у процесі навчання елементів грамоти: ознайомлення із звуками та буквами, ознайомлення із структурою слова, ознайомлення з поняттями :«слово», «речення». Для кожної сторони будиночка розроблена серія дидактичних ігор.

Посібник може бути використаний педагогами дошкільних навчальних закладів для навчання дітей грамоти у індивідуальній роботі, підгрупами, всією групою, також для проведення майстер класів з колегами та батьками.

Номінація 9

«Всеукраїнська та міжнародна проектна діяльність»

119. Автор – укладач – Гонько Любов Іванівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 13 Вінницької міської ради»

Назва **«Метод проектів як засіб розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів»**

Методичний посібник містить методичні і практичні рекомендації щодо проектної технології в початковій школі. Матеріали, запропоновані в посібнику, розроблені і апробовані в практиці роботи школи.

Посібник розрахований на вчителів початкових класів.

- 120. Автор – Пивошенко Віта Анатоліївна**, учитель географії закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 32 Вінницької міської ради»
Назва **«Впровадження проектів екологічного спрямування у школі»**
Методична розробка містить проектну екологічну діяльність учнів та рекомендації щодо впровадження екологічних проектів у навчальному закладі.
- 121. Упорядники – Петрова Лариса Олександрівна**, практичний психолог, **Мусій Лілія Валеріївна**, учитель профілю «Кухар» закладу «Вінницький міжшкільний навчально – виробничий комбінат»
Назва **«Інноваційний проект «Шкільна академія підприємництва - 2» «Economicus»**
У запропонованому посібнику розкривається зміст роботи шкільного клубу підприємництва ВМНВК «ECONOMICUS» та психолого-педагогічного супроводу україно-польського проекту «Шкільна академія підприємництва2», метою якого є підтримка суспільно-економічного сталого розвитку України у виконанні заходів, котрі мають на меті підвищення рівня освіти і професійної кваліфікації суспільства через запровадження елементів підприємницької освіти в школі.
Для вчителів та практичних психологів закладів освіти.
- 122. Автор – Король Альона Валеріївна**, вчитель – логопед дошкільного навчального закладу № 4
Назва **«Освітній проект «Діалог» «Попередження мовленнєвих порушень у дітей шляхом інноваційних форм роботи з батьками»»**
У проекті вчитель-логопед обґрунтувала ефективність впливу засобів масової інформації та інформаційно-комунікаційних технологій на свідомість батьків з метою підвищення рівня їх педагогічної освіченості з питань попередження виникнення мовленнєвих порушень у дітей раннього та дошкільного віку.
- 123. Автори – Горобчук Наталія Семенівна**, завідуюча дошкільним начальним закладом №35, **Патик Тетяна Володимирівна**, вихователь - методист дошкільного навчального закладу №35, **Франко Оксана Вікторівна**, вихователь дошкільного навчального закладу №35
Назва **«Проект «Виховання дітей дошкільного віку в полікультурному середовищі».**
Внаслідок реалізації проекту у дошкільному навчальному закладі педагогічний колектив ставив собі за мету та здійснював реалізацію таких основних завдань:
- знайомити дітей дошкільного віку з історією та культурою українського народу;
  - формувати національну самосвідомість;
  - виховувати повагу до своєї історії та культури, гордість за належність до українського народу;
  - знайомити з історією та культурою Росії, Білорусі, Польщі;

- виховувати толерантне ставлення до культурного та історичного надбання цих народів;
- вчити сприймати різноманіття культур, прищеплювати культурні навички міжнародного спілкування;
- формувати початкові уявлення про євроінтеграцію України в єдиний освітній політичний та економічний простір;
- сприяти розумовому розвитку дітей, підвищенню рівня їх інтелекту, розвитку творчих здібностей дітей;
- підвищувати загальний культурний рівень педагогів та батьків вихованців.

У рамках проекту розроблено орієнтовне тематичне планування по ознайомленню дітей дошкільного віку з історією та культурою України, Росії, Польщі, Білорусі; створено розвивальне середовище; виготовлено дидактичний та наочний матеріал; розроблено методичні рекомендації по роботі з дітьми, педагогами та батьками.

124. Автор - упорядник – Карпенко Антоніна Володимирівна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №25

Назва «Формування внутрішнього світу дитини, образу її «Я», само ставлення, самосвідомості та особистісно – оцінної компетенції шляхом використання методу «синемалогії»

У проекті розглядаються дієві шляхи захисту дитини від емоційних травм, формування емоційної компетентності та подолання страху негативних емоцій. Створення сприятливих умов для розвитку вольових якостей та організації соціально – схвальних форм міжособистісної взаємодії як основи успішної соціалізації дитини.

Забезпечення психофізичного та духовного здоров'я дошкільників, об'єднання зусиль дошкільного закладу і сім'ї щодо формування в дітей уявлень про здоровий спосіб життя.

Номінація 10

«Електронний навчальний посібник»

125. Автор-упорядник – Матюхова Наталя Анатоліївна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 ім. Д.І. Менделєєва Вінницької міської ради».

Назва «Русский язык. Орфограммы»

В даному електронному методичному посібнику зібраний матеріал по всіх орфограмах російської мови за 1 – 2 клас за новим Державним стандартом. В ньому розміщені оригінальні презентації, які можна використовувати як на уроках вивчення нового матеріалу, так і на уроках закріплення та узагальнення вивченого. У додатках до посібника розміщені матеріали з тестовими завданнями до кожної орфограми та словниковими словами за новою програмою. Посібник становить інтерес для всіх, хто цікавиться розвитком орфографічної зірності молодших школярів, зокрема, вчителів, батьків, студентів педагогічних вузів.

126. Автори-упорядники – Корнійчук Надія Антонівна, Карпович Наталія Олександрівна, учителі початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Людина та її організм»*

Посібник містить у собі 10 презентацій до кожної теми, навчальний відеоматеріал, який розширює знання учнів про тіло людини як живий організм, дослідницько – практичні завдання, завдання тестового характеру та цікавинки для допитливих.

Даний посібник надає практичну допомогу вчителю початкових класів при підготовці до уроків природознавства, пробуджує в учнів живий інтерес до вивчення теми про організм людини, бажання дбати про своє здоров'я й зміцнювати його.

127. Автори-упорядники – Качур Владислав Олегович, учитель англійської мови, **Матіюк Дмитро Володимирович,** учитель німецької мови закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Застосування нових стандартів у 5-х класах»*

Навчально-методичний комплекс орієнтований на вдале поєднання сучасних та традиційних методів навчання, відповідно до рекомендацій МОН щодо запровадження нових стандартів у 5 класах. Розділи електронних посібників відповідають розділам підручників і містять презентації до уроків, дидактичні різнорівневі завдання, теоретичний та практичний блоки, фізкультхвилинки, але відсутній супровідник.

Усі розділи та їх складові частини пов'язані між собою гіпертекстовими посиланнями, за допомогою яких учитель та учні можуть оперативно переходити на наступний слайд, обрати необхідний розділ, прослухати аудіо запис та пограти в навчально – дидактичну гру.

128. Автор-упорядник – Вітюк Раїса Миколаївна, учитель математики, закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Назва *«Застосування нових стандартів у 5-х класах»*

У даному посібнику подано розробки матеріалів для мультимедійного супроводу уроків математики в 5 класі, які в дозованій кількості в поєднанні з традиційними формами роботи допоможуть вчителю зробити урок більш цікавим та динамічним, сповнити яскравим ілюстративним, теоретичним та практичним матеріалом.

В посібнику пропонуються задачі спрямовані на розвиток логічного мислення учнів, уваги, спостережливості, задачі здоров'язберігаючого змісту, задачі для розвитку життєвих компетенцій, задачі, що підвищують інтерес до предмету.

129. Автор – Гайдаєнко Людмила Станіславівна, учитель української мови та літератури закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 12 Вінницької міської ради»

Назва *«Дидактична гра як засіб перевірки знань учнів з української мови в 6 класі»*

Основною метою даної розробки є допомога вчителям – словесникам в організації та проведенні уроків в нестандартних, ігрових формах.

У теоретичній частині розглянуто передумови та вимоги до організації та проведення дидактичних ігор, структуру та принципи їх побудови. У практичній частині наведено велику кількість видів дидактичних ігор із коментарями та порадами щодо їх проведення, запропоновано фрагменти уроків української мови з використанням цих матеріалів.

130. Автор-укладач – Євпак Алла Віталіївна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 16 Вінницької міської ради»

Назва *«Розвиток зв'язного мовлення на уроках та в позаурочний час «Мандрівка в казку»»*

Посібник орієнтований на формування навичок читання у дітей молодшого шкільного віку, словникового запасу, розвитку уяви та спостереження. Посібник є добіркою розвиваючих українських казок та творчих завдань до кожного твору. Казки підібрано та розміщено з урахуванням вікових потреб молодших школярів.

131. Автор – Совко Наталія Миколаївна, учитель початкових класів закладу «Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради»

Назва *«Таблиця множення. Навчаймося цікаво!»*

Посібник відповідає вимогам Державного стандарту початкової загальної освіти, чинної програми загальноосвітньої школи для 1-4 класів та підручнику з математики для 2 класу (М.В. Богданович, Г.П. Лищенко).

У першій частині розкривається сутність дії множення, подаються назви компонентів та результату дії. Для допитливих – таблиця множення на пальчиках.

У другій частині розміщено математичний тренажер. Перша частина тренажера – вправи на заміну додавання множенням, друга – таблиця множення на 10, 100, 1000.

Посібник розрахований на учнів, вчителів, батьків.

132. Автор - укладач - Скирда Олена Григорівна, учитель початкових класів закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради»

Назва *«Рідний край – Вінниччина»*

Навчальний електронний посібник можливо використовувати під час вивчення курсів «Я і Україна» та літератури рідного краю. Посібник створений у середовищі PowerPoint, містить велику кількість фотоматеріалів про рідний край.

Дана розробка буде корисною класним керівникам, учням та батькам.

133. Автор – Стромилло Іван Миколайович, учитель інформатики закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 35 Вінницької міської ради»

Назва *«Електронний освітній ресурс вчителя інформатики»*

Електронний освітній ресурс, створений спеціально для вчителів інформатики, студентів, учнів, що цікавляться цим предметом, а також їх батьків. Автор намагався наповнити блог корисним матеріалом, який можна буде використовувати на уроках інформатики та технологій. На блозі ви також знайдете багато цікавого софту, який доцільно використовувати при проведенні уроків інформатики; увагу приділено і урокам інформатики для 2-х, 5-х класів (за новою програмою) з використанням інтерактивної дошки.

134. Автор-укладач – Болюбаши Альона Василівна, учитель початкових класів закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 36 Вінницької міської ради»

Назва *«Світ живої природи»*

Посібник містить цікаві відомості про об'єкти та явища живої і неживої природи та ілюстративний матеріал до уроків з теми «Світ живої природи» у вигляді презентацій з використанням відеоматеріалів, що дає можливість зробити навчальний процес більш цікавим, сучасним, активізувати пізнавальну діяльність та сприяти вихованню учнів у процесі навчання.

Посібник можна використовувати в навчальному процесі на всіх етапах уроку та в позакласній роботі.

135. Автор-упорядник – Кравець Раїса Павлівна, учитель профілю «Оператор комп'ютерного набору» закладу «Вінницький міжшкільний навчально – виробничий комбінат»

Назва *«Електронний навчальний зошит MS Excel»*

У запропонованому посібнику розглядається вивчення електронних таблиць на практичних прикладах з покроковими інструкціями до виконання. Зошит містить короткі теоретичні відомості з кожної теми.

Для оцінювання вмінь та навичок з засвоєння курсу електронних таблиць, в зошиті подаються варіанти індивідуальних практичних завдань тематичного оцінювання і зошит контролю теоретичних знань. Пропонуються також для використання в проектній діяльності розробки уроків з практичного застосування MS Excel.

Уроки представлені у файлах програми MS Excel, що дає змогу ефективніше використовувати навчальний час. Файли містять макроси для виведення на екран заставок, тому в центрі управління безпекою потрібно включити дозвіл на завантаження макросів.

136. Автори – Коваль Галина Іванівна, вихователь – методист, **Царук Надія Петрівна**, вихователь дошкільного навчального закладу №1

Назва *«Відчуй, пізнай пір року диво-грай»*

В даному посібнику представлені матеріали, які дозволяють дітям дошкільного віку опанувати знання про пори року, зміни в живій та неживій природі, познайомитись з картинами художників – пейзажистів. До кожного розділу включені підрозділи, які дають можливість поширеного вивчення

деяких предметів та явищ природи, а також коректурні таблиці. До складу посібника входять відео-заставки.

137. Упорядники – Іоніна Ольга Олексіївна, практичний психолог, Смірнова Наталія Анатоліївна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №7

Назва «WEB – консультпункт для батьків»(використання ІКТ у роботі з батьками)

У запропонованому посібнику розглядається співпраця дошкільного закладу і сім'ї. Пропонуються електронні консультації для батьків: їх основна мета – педагогізація батьків, активізація виховної функції батьків, встановлення партнерських відносин з сім'ями вихованців, підвищення психолого – педагогічної культури батьків, активізації їх до практичної співпраці.

Для педагогів, практичних психологів, батьків.

138. Автори - упорядники – Коваль Галина Іванівна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №1, Царук Надія Петрівна, вихователь дошкільного навчального закладу №1

Назва «Відчуй, пізнай пір року дивограй»

За допомогою даного посібника діти дошкільного віку можуть ознайомитися із кліматичними умовами рідного краю, особливостями пір року, навчатися розрізняти фрукти, овочі та лікарські рослини.

Також діти мають можливість ознайомитися із птахами та тваринами, що проживають у дикій природі.

Структура посібника проста та доступна для дошкільнят.

Для педагогів, дітей дошкільного віку, батьків.

139. Автор - упорядник – Карпенко Антоніна Володимирівна, вихователь – методист дошкільного навчального закладу №25

Назва «Формування внутрішнього світу дитини, образу її «Я», само ставлення, самосвідомості та особистісно – оцінної компетенції шляхом використання методу «синемалогії»

У посібнику представлено впровадження у педагогічний процес самих дієвих сучасних технік для роботи над собою, використовуючи практичні досягнення науковців світового рівня, для вдалого використання у роботі з дітьми. Використання даних методик забезпечить мікроклімат співробітництва та підвищить якість освітнього процесу.

140. Автор - упорядник – Мельничук Тамара Василівна, вихователь дошкільного навчального закладу №51

Назва «Інтелектуалік в країні Розумляндії»

В даному посібнику створена добірка інтерактивних дидактичних ігор інтелектуального змісту з метою розвитку у дітей пам'яті, уваги, мислення, уяви, мовлення. Ці ігри можуть використовуватися як вихователями у садочку з метою урізноманітнення заняття та підвищення пізнавальної активності дошкільників, а також для дистанційної освіти дошкільників.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК:

завідуюча ММК

Москальчук Наталія Іванівна

методист з навчальних дисциплін ММК

Півторак Андрій Анатолійович